

Søknad om arrangementsstøtte

Arrangement: GeoEnergi 2017 - konferanse

Tid og sted: 22. – 23. mai på Christian Michelsen Research i Bergen

Arrangør: Norwegian Center for Geothermal Energy Research (CGER)

Vi søker med dette om støtte til organisering av GeoEnergi 2017 i Bergen 22. – 23. mai 2017. GeoEnergi er Norges eneste konferanse innen geotermisk energi og dekker et spekter av teknologier rettet mot både grunne og dyp geotermiske ressurser, både forskningsmessig og industrielt. GeoEnergi arrangeres hvert 2. år og ble første gang avholdt i 2011.

1. GeoEnergi 2017

GeoEnergi 2017 er planlagt avholdt 22. – 23. mai 2017 på Christian Michelsen Research i Bergen. Dette blir den fjerde konferansen av sitt slag. Konferansens målgruppe er forsknings- og industriaktører i tillegg til beslutningstakere nasjonalt. Tidligere konferanser har vist at konferansen er en viktig nasjonal møteplass, og arrangørene har fått tilbakemelding fra mange miljøer om at konferansen har vært avgjørende for å bygge nettverk og knytte kontakt med aktører som senere har blitt samarbeidspartnere i forsknings- og utviklingsprosjekter.

Konferansen vil organiseres over samme lest som tidligere år, og gå over 1 ½ dag. I tillegg til å ha et faglig fokus, vil konferansen være et møteplass for diskutere nasjonal strategi og fremme koordinering innen området. Innspill til Energi21 knyttet til revisjonen av rapporten som er planlagt publisert vinteren 2018 vil bli et av temaene. Planleggingen av denne delen av konferansen vil detaljeres når det er klart om det blir en egen arbeidsgruppe som skal gi innspill til Energi21 knyttet til geotermiske energi.

Inviterte foredragsholdere:

Et hovedtema på konferansen er nye teknologier for utvinning av ukonvensjonelle geotermiske ressurser. På Island foregår nå et unikt prosjekt, der man skal bore ned mot 5000 m dybde for å hente ut geotermiske fluider med temperaturer på opp til 500 grader. Guðmundur Ómar Friðleifsson fra HS Orka, som er koordinator for H2020 prosjektet DeepEGS, knyttet til denne demonstrasjonen, vil være en hovedforedragsholder på konferansen. I tillegg vil konferansen gi en presentasjon av sentrale norske forskningsprosjekter, og internasjonale prosjekter med norske partnere. Sesjoner med industripresentasjoner er også planlagt.

Programkomite:

- Carsten Sørli, Statoil (leder)
- Inga Berre, CMR/UiB
- Erlend Randeberg, IRIS
- Roar Nybø, Sintef Petroleum
- Randi Kalskin Ramstad, NTNU
- Ranveig Nygaard Bjørk, CMR

Relevans og fordeler for Norge:

Forskning og utvikling innen geotermisk energi er sterkt voksende nasjonalt. Med bakgrunn i kompetanse fra særlig petroleumsforskning- og industri er det nasjonale utgangspunktet for en sterk aktivitet innen området svært godt. De siste årene har vist at norske aktører kan ta viktige roller i internasjonal forskning og utvikling. Resultater fra nasjonale forskningsprosjekter høster anerkjennelse internasjonalt og norske partnere er involvert i flere prosjekter innen området finansiert av EUs forskningsprogram H2020. Samtidig er interessen for temaet også økende i norsk industri, som har gode muligheter til å ta ledende posisjoner innen feltet.

Kjønnsbalanse:

Fagområdet har i utgangspunktet lav kvinneandel. Det kan forventes rundt 20 % kvinnelige deltakere på konferansen, og arrangørene vil sikre at andelen kvinnelige foredragsholdere bli minimum tilsvarende.

2. Målgruppen til konferansen og antall deltakere

Det er satt et mål om 100 deltakere på konferansen. Et mål for konferansen i 2017 er å utvide deltakelsen fra PhD- og masterstudenter innen området, siden det nå er flere studenter som jobber innen dette området nasjonalt.

3. Søker

Søker er Christian Michelsen Research (CMR) som vertsinstitusjon for Norwegian Center for Geothermal Research (CGER). CMR har vært vertskap for konferansen de tidligere år den har vært arrangert.

Følgende beskrivelse av CGER, er gitt i senterets programplan

Norwegian Center for Geothermal Energy Research (CGER, heretter kalt Senteret) ble stiftet 2. februar 2009. Senteret har Partnere fra hele Norge og sete i Bergen, med Christian Michelsen Research (CMR) som Vertsinstitusjon. Senteret samler sentrale forsknings- og industripartnere, og styrker nasjonalt samarbeid innen forskning og teknologiutvikling. Senteret dekker gjennom sine Partnere områder som ressurskartlegging, reservoarkarakterisering, boreteknologi, reservoarteknologi, energikonvertering og miljøpåvirkninger. Geotermisk energi som kilde til både oppvarming, kjøling og kraftproduksjon dekkes av Senterets interesseområder.

4. Formidling

Annonsering av og formidling fra konferansen vil foregå via:

- web-sidene til CGER og CMR
- CGER nyhetsbrev
- LinkedIn, Twitter, FaceBook
- CGERs partnere

I tillegg vil forskning.no inviteres til konferansen.

5. Tentativt program

Day 1

May 22nd (English is the main language)

09:00 Welcome

Inga Berre, CGER board leader

Session 1: New possibilities for the oil and gas industry

Recent updates from the world's hottest geothermal energy drilling

Guðmundur Ómar Friðleifsson, HS Orka

How O&G know-how can leverage the geothermal industry

Carsten Sørli, Statoil ASA

Concepts & Technology from O&G opens for 100 geothermal wells in Copenhagen

Ole Jacob Sandal, Geotermisk Operatørselskab (Geoop) ApS

New technical, efficient and economical solution for geothermal drilling

Jan Atle Andresen, Huisman

More presentations TBA

Panel discussion

Technology discussion. International opportunities. Restructuring opportunities for the oil and gas industry,

Session 2: Research snapshots

The INNO-Drill project

Sintef, IRIS, NTNU

Geothermal Co-op with Mexico (GEMex)

Eivind Bastesen, Uni Research

GeoWell

ISOR, IRIS, Statoil

Optimal resource utilization of groundwater for heating and cooling in Melhus and Elverum

Randi Kalskin Ramstad, NTNU

Enhancing Geothermal Reservoirs - Hydraulic and Thermal Stimulation Technology

Inga Berre, UiB

HotCaSe – Casing systems for high-temperature geothermal wells

Sturla Sæther, Statoil ASA

Integrated heating and cooling system for hospital buildings with the goal of minimal gross energy use

Thorgeir Harsem, Norconsult.

Laboratory Studies of Geothermal Tracers at Supercritical Conditions

Jiri Muller, IFE

More presentations TBA

Session 3: Pecha Kucha

10 PhD / Mater students, 6 minutes each

Structural impact of fractures on dynamic processes in geothermal reservoirs

Runar Berge, UiB.

Understanding the stimulation of deep geothermal reservoirs through modeling and simulation, *Eren Ucar, UiB*

Coupled processes in geothermal reservoirs

Ivar Stefansson, UiB.

Optimal utilization of groundwater for heating and cooling in Melhus and Akershus

Sondre Gjengedal, NTNU

Non-Isothermal Coupling of Free Flow and Porous Media Flow

Ingeborg Gjerde, UiB.

Upscaling of flow, mechanics, and geochemistry

Mads Brun, UiB

More presentations TBA

Posters & Aperitif

Conference dinner

Day 2

May 23rd (nordisk som hovedspråk)

Sesjon 1: Grunne systemer

Boresimulator på nett - OpenLab Drilling

Helga Gjerdstveit, IRIS

Dimensjonering av varme- og kjøleanlegg, Scandic Airport Flesland

Henrik Holmberg, Asplan Viak og Ove Sivertsen, Fondenes Rørlegger

Energiboring i Norge – bransjen, trender og utvikling

Einar Østhassel, Maskinentreprenørenes Forbund, brønnboreravdelingen

Flere presentasjoner kunngjøres fortløpende

Sesjon 2: Nasjonale muligheter for vekst innen geotermisk energi

Innledning

Paneldiskusjon: Diskusjon om Norges rolle innen forskning og utvikling av teknologiløsninger for utvinning av geotermisk energi.

13: 00 Avslutning GeoEnergi2017

13:30 - 14:30 Generalforsamling CGER

Deltakelse kun for CGER partnere

6. Milepæler

Følgende milepæler er identifisert:

- 15.12.2016 : Annonsering av dato for GeoEnergi2017 til partnere
- 31.01.2017 : Annonsering av preliminært program
- 31.03.2017 : Annonsering av endelig program
- 30.04.2017 : Påmeldingsfrist til konferansen
- 22. – 23. mai 2017 : Gjennomføring av GeoEnergi2017

7. Budsjett

Budsjettet og finansieringsplan til konferansen er vist under.

GeoEnergi 2017			
Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Utgifter			
Hva	Stk pris	Antall	Sum NOK
Organisering			
Før	1760	175	308 000
Under	1280	70	89 600
Etter	1760	40	70 400
Leie Auditorium	10 000	2	20 000
Sponsing av intern. Foredragsh	5 000	3	15 000
Middag			
Konferansemiddag	900	80	72 000
Lunsj og kaffe CMR	230	100	23 000
Div utgifter			
Sum utgifter			598 000
Inntekter	Stk pris	Antall	Sum NOK
Påmelding (partnere)	2000	40	80 000
Påmelding (andre)	3000	40	120 000
Påmelding med rabatt			
Påmelding middag	500	50	25 000
Påmelding gratis		20	
Sum påmeldingsavgift			225 000
Arrangementssøstte HFK			100 000
Sponsing CGER			273 000
Sum Inntekter			598 000